

Aan de Regering van Curaçao
d.t.v. de Minister van Algemene Zaken
Fort Amsterdam 17
Curaçao

Datum: Curaçao, 15 juli 2015

Ref.nr.: 112/2015-SER

Betreft: Advies inzake de ontwerp-landsverordening, houdende regels inzake de vrijstelling van invoerrechten op investeringen

Naar aanleiding van het Besluit van de Raad van Ministers gedateerd 4 maart 2015 (zaaknummer 2015/008917) heeft de regering, de Sociaal Economische Raad (hierna: de SER) verzocht om advies uit te brengen betreffende de ontwerp-landsverordening, houdende regels inzake de vrijstelling van invoerrechten op investeringen.

De Sociaal Economische Raad brengt hierbij advies uit.

Het ontwerp is in behandeling genomen in de voorbereidende vergaderingen van de SER op 17 april, 15 juni en 10 juli 2015.

Bijgaand advies is in de plenaire vergadering van 14 juli 2015 vastgesteld.

Voor een inhoudelijke uiteenzetting wordt verwezen naar bijgevoegd advies.

Namens de Sociaal Economische Raad,

De fungerend Voorzitter,

_____
mr. J.H. Jacobs

de Secretaris,

_____
Mw. drs. J.J. Provence

c.c.: - de Minister van Financiën
- Wetgeving en Juridische Zaken

Sociaal - Economische Raad

Ansinghstraat # 13-17, Curaçao
Tel.: 461 -5406 / 461 -5328 Fax.: 461 -5399
Website: www.ser.an
Email: info@ser.cw

Advies
inzake de ontwerp-landsverordening, houdende
regels inzake de vrijstelling van invoerrechten op
investeringen

Inhoud

1.	Introductie	1
2.	Inhoud en strekking van het ontwerp	1
3.	Standpunt van de SER	6
	3.1 Algemeen.....	6
	3.2 Gebruik bestaande faciliteitenwetgeving	6
	3.3 De internationale concurrentiepositie van Curaçao	7
	3.4 Vervallen faciliteit winst- en inkomstenbelasting.....	8
	3.5 Economische implicaties	9
	3.6 Hoogte van minimale investeringsbedragen.....	12
	3.7 Het financiële aspect.....	13
4.	Conclusie	15
	 Bijlage 1	 18

Advies van de Sociaal Economische Raad, zoals vastgesteld in de plenaire vergadering van 14 juli 2015, betreffende de ontwerp-landsverordening, houdende regels inzake de vrijstelling van invoerrechten op investeringen (Landsverordening faciliteit invoerrechten).

1. Introductie

Bij besluit van de Raad van Ministers gedateerd 4 maart 2015 (zaaknummer 2015/008917) is de Sociaal Economische Raad (hierna: de SER) verzocht om advies uit te brengen betreffende de ontwerp-landsverordening, houdende regels inzake de vrijstelling van invoerrechten op investeringen (Landsverordening faciliteit invoerrechten).

In de overwegingen stelt de regering dat het beleid van de regering gericht is op het stimuleren van de economie, de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven.

De regering stelt in de overwegingen tevens te streven naar vereenvoudiging van het belastingstelsel. In de onderhavige ontwerp-landsverordening wordt de bestaande faciliteitenwetgeving, opgenomen in een aantal landsverordeningen, vervangen en in één landsverordening samengevoegd.

Het gaat om de volgende wet- en regelgeving:

- de Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling (P.B. 2012, no. 18 (G.T.));
- de Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw (P.B. 2012, no. 19 (G.T.));
- de Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen (P.B. 2012, no. 20 (G.T.)); en
- de Landsverordening renovatie hotels (P.B. 2012, no. 21 (G.T.)).

De in de bestaande faciliteitenwetgeving opgenomen mogelijkheden van vrijstellingen met betrekking tot de inkomsten- en winstbelasting komen te vervallen.

2. Inhoud en strekking van het ontwerp

De onderhavige ontwerp-landsverordening strekt tot vervanging van de landsverordening ter bevordering bedrijfsvestiging en hotelbouw, de Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling, Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen en de Landsverordening renovatie hotels. De bepalingen opgenomen in deze landsverordeningen worden in de onderhavige ontwerp-landsverordening samengevoegd.

De regering stelt in de memorie van toelichting dat de regering met de nieuwe faciliteitenwetgeving, gecombineerd met de sterk verlaagde tarieven voor de winst- en inkomstenbelasting, een aantrekkelijk fiscaal pakket beoogt te bieden. Tevens wordt beoogd de administratieve last van de aanvraagprocedure tot een minimum te beperken en daarmee de doorlooptijd van de procedure tot het verkrijgen van vrijstelling van invoerrechten substantieel te verkorten.

De ontwerp-landsverordening kent 7 (VII) hoofdstukken en 20 artikelen.

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Hoofdstuk I (artikel 1 tot en met 5) van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten bevat algemene bepalingen.

Artikel 1

In artikel 1, eerste lid, van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten wordt aangegeven op welke typen bedrijven deze Landsverordening van toepassing is, te weten:

- a. een onderneming tot exploitatie van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, waarvan de bouw en eerste inrichting een investering vergt van ten minste NAf. 1.000.000,-;
- b. een onderneming die zich grondontwikkeling ten doel stelt, waarbij grote percelen braakliggende grond, ten minste 2 hectare, tot ontwikkeling worden gebracht door de aanleg van wegen en de bouw van onroerende zaken, al dan niet in combinatie met de aanleg of de bouw van gelegenheden tot vermaak en ontspanning en waarvan de ontwikkeling buiten de waarde van de grond een investering vergt van ten minste NAf. 2.000.000,-;
- c. een industrie waarvan de vestiging een investering vergt van ten minste NAf. 250.000.

Artikel 1, tweede lid, bepaalt dat onder bouw en eerste inrichting van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning mede uitbreiding dient te worden begrepen.

Ingevolge artikel 1, derde lid van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten dienen de minimaal vereiste bedragen genoemd in artikel 1, eerste lid, binnen twee jaar nadat voor het eerst een beroep wordt gedaan op deze landsverordening te worden besteed. In bijzondere gevallen kan door de Inspecteur van het gestelde in voorgaande volzin worden afgeweken.

Artikel 1, vierde lid, van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten definieert industrie als :

- a. een onderneming die hier te lande goederen verwerkt, bewerkt of assembleert tot een nieuw handelsproduct; of
- b. een onderneming gericht op olieraffinage dan wel op de vervaardiging van machines, ander materieel of onderdelen daarvan bestemd voor gebruik bij exploratie, winning of transport van olie en gas hier te lande of bij olieraffinage hier te lande.

Artikel 1, zesde lid, van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten bepaalt dat als bedrijf, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten, slechts worden beschouwd bedrijven die toebehoren aan een vennootschap met een in aandelen verdeeld kapitaal.

Artikel 1, negende lid, van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten maakt het mogelijk dat bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen andere minimaal vereiste bedragen en/of een andere minimale oppervlakte van het verkavelingsplan worden gesteld.

Artikel 2

In artikel 2 van ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten zijn de vrijstellingen opgenomen.

Artikel 2, eerste lid, van ontwerp-landsverordening facilititeit invoerrechten bepaalt dat vrijstelling wordt verleend van de onroerendezaakbelasting, als bedoeld in de Landsverordening onroerendezaakbelasting 2014, alsmede van de invoerrechten op:

- a. materialen en goederen ten behoeve van de bouw en eerste inrichting van bedrijfspanden bestemd voor de uitoefening van een bedrijf dan wel voor een uitbreiding;
- b. materialen en goederen bestemd voor de aanleg van wegen, de bouw van onroerende zaken en de aanleg of de bouw van gelegenheden tot vermaak en ontspanning op de grote percelen braakliggende grond, bedoeld in artikel 1, eerste lid, sub b, van de onderhavige ontwerp-landsverordening;
- c. verpakkingsmiddelen en op machines, grondstoffen, halffabricaten en hulpmiddelen, bestemd voor de uitoefening van een industrie; en
- d. bedrijfsmiddelen, ten behoeve van de eerste inrichting van een onderneming, die als bedrijf in de zin van deze Landsverordening wordt aangemerkt, voor zover vaststaat dat de aanwending van die bedrijfsmiddelen tot het wezen van het bedrijf behoort.

Artikel 2, tweede lid, van ontwerp-landsverordening facilititeit invoerrechten bepaalt dat de vrijstelling van invoerrechten als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, mede inhoudt vrijstelling van heffingen ter zake van de invoer van op grond van het bepaalde in artikel 5, onderdeel b, Landsverordening In- en Uitvoer (P.B. 1968, no. 42)¹.

In artikel 2, derde lid, van de ontwerp-landsverordening facilititeit invoerrechten wordt bepaald gedurende welke periode recht bestaat op de vrijstelling.

De vrijstelling voor de bouw en eerste inrichting van hotels en industrie is gesteld op drie jaren, voor grondontwikkeling op vijfjaren.

De vrijstelling ten aanzien van de invoer van machines, grondstoffen, hulpmiddelen en dergelijke bestemd voor de uitoefening van een industrie is verder niet aan een termijn gebonden. Om voor vrijstelling ten aanzien van de invoer van machines, grondstoffen, hulpmiddelen en dergelijke in aanmerking te komen dat aangetoond dient te worden dat het bedrijf in het voorafgaande jaar aan ten minste vijf in Curaçao geboren personen werk heeft geboden.

Artikel 2, vierde lid, van de ontwerp-landsverordening facilititeit invoerrechten bepaalt dat dit werkgelegenheidsvereiste is niet van toepassing voor een periode van 12 maanden nadat voor het eerst een beroep werd gedaan op de onderhavige ontwerp-landsverordening

Artikel 2, vijfde lid, biedt de mogelijkheid om in geval dat sprake is van een zodanig omvangrijk project dat het in redelijkheid niet mogelijk is om het project af te ronden binnen de in het derde lid van artikel 2 gestelde termijn de Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen om verlenging van de termijn te verzoeken

Artikel 3

Artikel 3 bevat voorschriften met betrekking tot hoe van de vrijstelling gebruik kan worden gemaakt. Het verzoek om toepassing wordt rechtstreeks gedaan bij de Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen. Deze verleent in principe altijd een vrijstelling, tenzij aanstonds duidelijk is dat het verzoek geen grond heeft.

---

¹ artikel 5, onderdeel b, Landsverordening In- en Uitvoer (P.B. 1968, no. 42): "heffingen vaststellen ter zake van de invoer van goederen, op te leggen bij gezamenlijke beschikking van de Minister van Economische Zaken en de Minister van Financiën, ter opheffing van factoren, welke een normale prijsvorming van die goederen verstoren."

Artikel 4

De Inspecteur der Belastingen is aangewezen om te beoordelen of de belastingplichtige aan de voorwaarden voor de vrijstelling heeft voldaan.

Dat aan de voorwaarden is voldaan kan worden aangetoond aan de hand van de jaarrekening bij de aangifte winstbelasting over het jaar waarin aan de voorwaarden is voldaan, waarbij de hoogte van het investeringsbedrag eenvoudig kenbaar moet zijn.

De jaarrekening moet daartoe voldoen aan de vereisten die in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn neergelegd.

Artikel 5

Artikel 5 bevat procedurele bepalingen met betrekking tot het mogelijk intrekken van de beschikking toepassing faciliteit invoerrechten.

Artikel 6

Artikel 6 bevat bepalingen met betrekking tot de gevolgen overname van een bedrijf door een andere vennootschap. Op verzoek kan die andere vennootschap in de rechten treden van de overdrager. De oorspronkelijke termijnen blijven hierbij in stand.

Hoofdstuk II Van de vrijstelling van invoerrecht

Artikel 7 en 8 bevatten de administratieve verplichtingen met betrekking tot de toepassing van de faciliteit invoerrechten

Hoofdstuk III Vrijstelling van onroerendezaakbelasting

Artikel 9, eerste lid, van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten bepaalt dat op de onroerende zaken die deel uitmaken van een bedrijf als bedoeld in artikel 1, van de onderhavige ontwerp-landsverordening wordt gedurende tien jaar na aanvang van de belastingplicht geen onroerendezaakbelasting geheven.

Artikel 9, tweede lid, van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten bepaalt dat de vrijstelling vervalt op het moment waarop het bedrijf de percelen grond, die het tot ontwikkeling brengt, aan derden verhuurt of op andere wijze het gebruik daarvan afstaat.

Hoofdstuk IV Bezwaar-, beroeps-, verbod- en strafbepalingen

Artikel 10 verklaart de dat met betrekking tot het maken van bezwaar en instellen van beroep de bepalingen van Hoofdstuk IV van de Algemene landsverordening Landsbelastingen van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 11 bepaalt dat ministeriële regeling met algemene werking kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoering van deze landsverordening.

Hoofdstuk V Toezicht— en strafbepalingen

Artikel 12, eerste lid, belast daartoe bij landsbesluit aangewezen ambtenaren van de Inspectie der Belastingen met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze landsverordening bepaalde.

De bepalingen van de hoofdstukken VI en VII van de Algemene landsverordening Landsbelastingen worden in artikel 12, tweede lid, van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 13 bevat enkele verbodsbepalingen met betrekking tot de faciliteit invoerrechten bepaalt dat bij overtreding van deze verboden de invoerrechten direct verschuldigd en

invorderbaar zijn, met inachtneming van de bepalingen van de Algemene Verordening I. U. & D. 1908.

Artikel 14 bepaalt dat het opzettelijk niet voldoen aan een krachtens artikel 8 gestelde verplichting wordt gestraft hetzij met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren en een geldboete van de vierde categorie, hetzij met een van deze straffen.

Hoofdstuk VI Overgangsbepalingen

Artikel 15 tot en met 18 regelen het vervallen van de Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling (P.B. 2012, no. 18 (G.T.)), de Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw (P.B. 2012, no. 19 (G.T.)), de Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen (P.B. 2012, no. 20 (G.T.)) en de Landsverordening renovatie hotels (P.B. 2012, no. 21 (G.T.)).

Hoofdstuk VII Slotbepalingen

Artikel 19 bepaalt de citeertitel van onderhavige ontwerp-landsverordening op: 'Landsverordening faciliteit invoerrechten.

Artikel 20 bepaalt dat de onderhavige ontwerp-landsverordening in werking treedt met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.

3. Standpunt van de SER

3.1 Algemeen

De SER heeft in de afgelopen periode diverse ontwerp-regelingen met betrekking tot de fiscaliteit en fiscale faciliteiten² ontvangen waarbij de regering in de overwegingen meldt dat het beleid van de regering is gericht op het stimuleren van de economie en de werkgelegenheid en het verbeteren van het vestigingsklimaat. Ook in de onderhavige ontwerp-landsverordening is deze motivering in de overwegingen opgenomen.

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt betoogd dat er met de onderhavige ontwerp-landsverordening inhoudelijke wijzigingen in de bestaande faciliteiten wetgeving worden aangebracht die niet bijdragen aan het verbeteren van het investeringsklimaat en het stimuleren van de economie en de werkgelegenheid.

De SER mist een duidelijke lijn in het beleid met betrekking tot het verstrekken van fiscale faciliteiten. Een dergelijk lijn dient naar het oordeel van de SER zijn grondslag te vinden in een integraal beleid van de regering met betrekking tot de economische ontwikkeling van Curaçao. Een beleid met een visie die richtinggevend is voor alle maatregelen met betrekking tot het verbeteren van het investeringsklimaat en het stimuleren van de economie en de werkgelegenheid.

De SER geeft aan de regering in overweging om als onderdeel van dat beleid de mogelijkheid om een integrale faciliteitenregelgeving tot stand te brengen gebaseerd op de visie van de regering op de economische ontwikkeling van Curaçao nader te onderzoeken.

3.2 Gebruik bestaande faciliteitenwetgeving

De SER heeft op 29 mei 2015 verzocht om een overzicht van de mate waarin de afgelopen vijf jaar een beroep is gedaan op de bestaande faciliteitenwetgeving. De SER had op het moment van vaststellen van het onderhavige advies deze informatie nog niet mogen ontvangen.

De SER wil hier benadrukken een evaluatie van de bestaande wetgeving c.q. fiscale faciliteiten imperatief is alvorens, hierin wijzigingen aan te brengen. Op basis van een analyse van de historische gegevens komt er een beoordeling van de resultaten en macro-economische effecten van de geboden fiscale faciliteiten.

Bovendien wordt met een evaluatie van de bestaande faciliteiten wetgeving inzicht verkregen in de knelpunten en problemen en krijgt men inzicht in nieuwe mogelijkheden die er zijn.

De SER is van oordeel er eigenlijk geen aanpassing van de fiscale faciliteitenwetgeving kan plaats vinden zonder een gedegen evaluatie van de bestaande faciliteiten. De SER meent uit de tijd en moeite die het de regering kost om data met betrekking tot de mate waarin de afgelopen vijf jaar een beroep is gedaan op de bestaande faciliteitenwetgeving aan de SER ter beschikking te stellen dat een dergelijke evaluatie niet heeft plaatsgevonden.

---

² Zie adviesverzoeken m.b.t. de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Algemene landsverordening Landsbelastingen, de Landsverordening op de inkomstenbelasting 1943, de Landsverordening op de winstbelasting 1940, de Successiebelastingverordening 1908 en de Landsverordening op de Loonbelasting 1976; de ontwerp-landsverordening tarief van invoerrechten en de ontwerp-landsverordening tot wijziging van Landsverordening op de omzetbelasting 1999 (P.B. 1999, no. 43)

De SER dringt er bij de regering op aan de successen, knelpunten, sociale, economische en financiële implicaties van de Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling (P.B. 2012, no. 18 (G.T.)), de Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw (P.B. 2012, no. 19 (G.T.)), de Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen (P.B. 2012, no. 20 (G.T.)); en de Landsverordening renovatie hotels (P.B. 2012, no. 21 (G.T.)) te evalueren alvorens nieuwe faciliteitenwetgeving tot stand te doen brengen.

3.3 De internationale concurrentiepositie van Curaçao

De regering stelt op pagina 1 van de memorie van toelichting dat met de in onderhavige ontwerp-landsverordening opgenomen faciliteitenwetgeving, gepaard met de sterk verlaagde tarieven voor de inkomsten- en winstbelasting, Curaçao een aantrekkelijk fiscaal pakket biedt.

De aantrekkelijkheid van de door Curaçao geboden belastingfaciliteiten aan potentiële investeerders met betrekking tot hotelbouw en bedrijfsvestiging wordt in de praktijk bepaald door een vergelijking met het fiscale pakket dat andere vergelijkbare jurisdicties in het Caribisch gebied aanbieden.

Bij afwezigheid van comparatief materiaal op het gebied van het aanbod aan investering-bevorderingsinstrumenten in vergelijkbare jurisdicties in het Caribisch gebied in de memorie van toelichting is de conclusie dat Curaçao een aantrekkelijk fiscaal pakket op zijn minst voorbarig.

De SER geeft de regering in dit verband in overweging om een vergelijkende studie uit te voeren onder vergelijkbare jurisdicties in het Caribisch gebied naar de positie van Curaçao op het gebied van faciliteiten met het oog op de bevordering van investeringen.

De SER meent hierbij op te moeten merken dat de investeringsbeslissing niet uitsluitend afhankelijk is van fiscale faciliteiten die worden geboden maar tevens van de algehele 'costs of doing business'. De algehele 'costs of doing business' worden onder andere bepaald door kosten van arbeid, sociale premies, invoerrechten en de kosten van nutsvoorzieningen. Naar het oordeel van de SER dienen in een vergelijkende studie naar het investeringsklimaat in vergelijkbare jurisdicties in het Caribisch gebied deze aspecten eveneens meegenomen te worden.

Een tabel waarin de SER de belastingfaciliteiten zoals die bestaan op Curaçao en een beperkt aantal omliggende landen in het Caribisch gebied heeft vergeleken is als bijlage 1 opgenomen bij het onderhavige advies.

De Curaçao Investment & Export Promotion Agency (CINEX) werd opgericht op 31 juli 2014 door het ministerie van Economische Ontwikkeling. Het voornaamste doel van CINEX is het aantrekken en effectief begeleiden van buitenlandse ondernemers en investeerders gedurende het gehele proces van het zoeken naar en het opzetten van een onderneming op Curaçao.

Naar de opvatting van de SER is het succes van een instantie als CINEX mede afhankelijk van de (fiscale) faciliteiten die aan buitenlandse ondernemers en investeerders kunnen worden geboden.

De thuismarkt van Curaçao is qua afzetmogelijkheden zeer beperkt. Daarom dient het aspect van de mogelijke afzetmarkten bij zowel het aantrekken van buitenlandse investeringen, als bij het stimuleren van lokale investeringen de afzetmarkt in ogenschouw moeten worden genomen.

Op 1 januari 2014 is een nieuw artikel 9 in de Landsverordening op de winstbelasting 1940 (P.B. 1940, no. 43) inwerking getreden (P.B. 2013, no. 114). Het nieuwe artikel 9 biedt voor bedrijven van wie de winst geheel of nagenoeg geheel wordt behaald met op het buitenland gerichte activiteiten een fiscale faciliteit resulterend in een verlaagd effectief winstbelastingtarief.

De export faciliteit is echter uitsluitend beschikbaar voor ondernemingen die zijn winst geheel of nagenoeg geheel uit onderstaande op het buitenland gerichte activiteiten heeft behaald:³

- de verkoop aan buiten Curaçao gevestigde afnemers van goederen, die in het kader van die verkoop worden uitgevoerd;
- het verrichten van onderhoud en reparatie aan goederen van buiten Curaçao gevestigde ondernemingen;
- het verrichten van onderhoud en reparatie aan zich in het buitenland bevindende machines en ander materieel;
- in de internationale sfeer te plaatsen handelsactiviteiten, handel ondersteunende activiteiten en andere dienstverlenende activiteiten, die met of ten behoeve van elektronische communicatie- en informatiemogelijkheden kunnen worden verricht;
- andere vormen van op het buitenland gerichte diensten, daaronder begrepen het veembedrijf, het verstrekken van leningen of licenties, het ter beschikking stellen van het gebruik of het gebruiksrecht van bedrijfsmiddelen, het houden van aandelen in andere vennootschappen of het zijn van lid in een coöperatie.

Daaronder niet begrepen diensten ter zake van het optreden als directie van vennootschappen wier statutaire zetel of feitelijke leiding op Curaçao gevestigd is en andere dienstverlening ter zake van het trustbedrijf, alsmede dienstverlening van notarissen, advocaten, openbare accountants, fiscale adviseurs en aanverwante dienstverlening.

Betreffen de beoogde aan te trekken investeringen gericht te zijn op hoofdzakelijk een afzet op de lokale markt, dan wel hoofdzakelijk voor een afzet in buitenlandse markten op andere dan de bovengenoemde activiteiten dan zal de belastingfaciliteit zoals die wordt aangeboden van doorslaggevend belang kunnen blijken te zijn.

De SER pleit daarom, met het oog op het stimuleren van de economie, voor een internationaal concurrerend en flexibel pakket van investerings- en fiscale stimulansen voor ondernemers die een onderneming willen starten op Curaçao.

3.4 Vervallen faciliteit winst- en inkomstenbelasting

De bestaande faciliteiten wetgeving biedt niet uitsluitend belastingfaciliteiten op het gebied van invoerrechten en de onroerende zaakbelasting, maar ook op het terrein van inkomsten en winstbelasting.

Artikel 3, eerste lid, onderdeel d, van de Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling (P.B. 2012, no. 18 (GT)) bepaalt dat voor ten hoogste vijftien jaren vrijstelling kan worden verleend van "de winstbelasting op winsten behaald door het bedrijf uit de verkoop van de tot ontwikkeling gebrachte grond of van het erfpachtrecht daarop, met dien verstande dat ter zake van de winstbelasting een verminderd tarief wordt geheven welk tarief tenminste twee procent van de gerealiseerde winst bedraagt".

---

³ Artikel 9, vijfde lid, juncto artikel 9, zesde lid, van de Landsverordening op de winstbelasting 1940 (P.B. 1940, no. 43, zoals gewijzigd)

Artikel 3, vierde lid, van de Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling (P.B. 2012, no. 18 (GT)) bepaalt dat "De dividenden en andere winstuitkeringen aan aandeelhouders en houders van andere op deel van de winst rechtgevend bewijzen, waarvan ten genoegen van de Inspecteur der Belastingen, wordt aangetoond, dat zij geheel afkomstig zijn van bedrijven en wel van winsten, welke van winstbelasting zijn vrijgesteld, zijn, mits uitgedeeld binnen twee jaar na afloop van het boekjaar waarin de winst is gemaakt, vrijgesteld van inkomstenbelasting op de voet van de Landsverordening op de inkomstenbelasting 1943".

Artikel 2, eerste lid, onderdeel d, en artikel 13 van de Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw (P.B. 2012, no. 19(GT)), artikel 2, eerste lid, onderdeel a, en artikel 8 van de Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen (P.B. 2012, no 20 (GT)) bevatten identieke bepalingen.

De regering schaft met onderhavige ontwerp-landsverordening de faciliteiten voor de winst- en inkomstenbelasting af. De regering stelt op pagina 1 van de memorie van toelichting dat deze faciliteit niet langer noodzakelijk wordt geacht in verband met de substantiële verlaging van de tarieven van de inkomstenbelasting en de winstbelasting per 1 januari 2015 ingevolge de Landsverordening belastingherzieningen 2015-2016 (P.B. 2014, no. 114).

De SER heeft uit de verkregen toelichting begrepen dat door de mogelijkheid aanloopverliezen fiscaal te verrekenen met de fiscale winst in latere jaren er nauwelijks gebruik werd gemaakt van de faciliteiten op het gebied van de winst- en inkomstenbelasting. Er wordt, gelet op het betoog dat er nauwelijks gebruik werd gemaakt van de faciliteiten op het gebied van de winstbelasting, door de regering met betrekking tot het afschaffen van de faciliteiten voor de winst- en inkomstenbelasting beredeneerd vanuit een interne optiek, De SER is echter van mening dat in verband met de beeldvorming bij potentiële investeerders en in vergelijkende onderzoeken naar faciliteiten wetgeving, de externe optiek, het hebben of kunnen bieden van de faciliteiten voor de winst- en inkomstenbelasting van cruciaal belang is.

De SER geeft derhalve aan de regering in overweging om de bestaande faciliteit met betrekking tot de winst- en inkomstenbelasting te handhaven.

3.5 Economische implicaties

In de memorie van toelichting zijn geen gegevens opgenomen over de mate waarin de afgelopen vijf jaar een beroep is gedaan op de bestaande faciliteitenwetgeving en welke economische implicaties dat heeft gehad, bijvoorbeeld hoeveel extra banen zijn gecreëerd.

Het is daarmee voor de SER niet duidelijk of er een evaluatie heeft plaatsgevonden van de sociaal economische impact van de bestaande faciliteitenwetgeving. Een evaluatie van de sociaal economische impact van de huidige faciliteitenwetgeving geeft inzicht in de effectiviteit en de knelpunten van de huidige regelingen en kan tevens als nulmeting fungeren om de effectiviteit van de wijzigingen te beoordelen.

Naar het oordeel van de SER is een dergelijke evaluatie imperatief alvorens wijzigingen aan te brengen in de fiscale faciliteiten ten behoeve van investeringen in de economie.

Hiernaast is de SER van oordeel, dat het niet of het slechts in bescheiden mate doen van een beroep op de faciliteiten een gevolg kunnen zijn van andere factoren die niet noodzakelijkerwijs in de sfeer van de belastingen heeft gelegen, doch in de sfeer van andere ook doorslaggevende factoren van belang bij het komen tot een investeringsbeslissing.

Vervallen faciliteit voor ondernemingen, niet zijnde een hotel of industriële onderneming

In artikel 1, eerste lid, onderdeel a van de Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw worden de fiscale faciliteiten ook verleend aan ondernemingen, niet zijnde een ondernemingen tot exploitatie van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, dan wel een industrie in de zin van de Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen (P.B. 1985, no. 146) waarvan verwacht kan worden dat zij bijdragen aan de verbreding van de economische basis van Curaçao. Aanvullende vereisten om voor de belastingfaciliteiten in aanmerking te komen zijn dat de oprichting van de onderneming een investering vergt van ten minste NAf. 250.000,- en dat de onderneming aan ten minste vijf op Curaçao geboren Nederlanders blijvend werk zal verschaffen.

In artikel 1, eerste lid van de onderhavige ontwerp-landsverordening waarin het toepassingsbereik van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten is opgenomen is de bovengenoemde categorie bedrijven niet opgenomen.

Indien door de regering bewust is besloten geen faciliteiten meer te bieden aan ondernemingen, niet zijnde een onderneming tot exploitatie van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, dan wel een industrie dient de regering dit besluit naar het oordeel van de SER eveneens te motiveren in de memorie van toelichting.

Naar de opvatting van de SER dienen daarbij de historische cijfers met betrekking tot het aantal van dit soort bedrijven dat gebruik hebben gemaakt van de faciliteitenwetgeving te worden gepresenteerd. Tevens dient de vraag te worden beantwoord of de fiscale faciliteiten wetgeving voor deze bedrijven een conditio sine qua non was om zich op Curaçao te vestigen.

De SER meent, bij gebrek aan historische gegevens met betrekking tot het feitelijk gebruik van de faciliteitenwetgeving dat anders aantoonbaar is, dat het niet langer fiscaal faciliteren van dergelijke ondernemingen mogelijk ten koste gaat van de flexibiliteit van de faciliteiten wetgeving en daarmee mogelijk de diversiteit van economische activiteiten op Curaçao. Een gediversifieerde economie maakt het mogelijk om de sociaal economische effecten van een conjuncturele dip in een van de sectoren op te vangen.

De SER geeft dringend aan de regering in overweging om de faciliteiten ten behoeve van ondernemingen, niet zijnde ondernemingen tot exploitatie van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, dan wel een industrie, te handhaven.

Vervallen van faciliteit t.b.v. renovatie hotels

Artikel 2 juncto artikel 1 van de Landsverordening renovatiehotels (P.B. 2012, no. 21 (GT)) bepaalt dat voor de duur van ten hoogste twee jaren vrijstelling van invoerrecht en/of ontheffing van economische heffing wordt verleend aan een onderneming tot exploitatie van hotels en andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, welke gericht zijn op de bevordering van het vreemdelingenbezoek aan Curaçao over de invoer van goederen bestemd voor uitbreiding, verbetering en/of vernieuwing. De uitbreiding, verbetering en/of vernieuwing dient minimaal een investering te betreffen van NAf 300.000,-.

Artikel 1, tweede lid bepaalt dat onder bouw en eerste inrichting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, wordt mede begrepen uitbreiding.

In artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten wordt bepaald dat onderneming tot exploitatie van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, waarvan de bouw en eerste inrichting een investering vergt van ten minste

NAf. 1.000.000,- recht hebben op de fiscale faciliteiten opgenomen in de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten.

De SER constateert dat daarmee de faciliteiten ten behoeve van uitsluitend de verbetering en/of vernieuwing van hotels en andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning welke gericht zijn op de bevordering van het vreemdelingenbezoek aan Curaçao door de regering worden geschrapt.

De SER constateert tevens dat door de wijze waarop in de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten fiscale faciliteiten worden gecreëerd ten behoeve van uitbreiding van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, de investeringsdrempel om in aanmerking te komen voor de faciliteiten is verhoogd van NAf. 300.000,- naar NAf. 1.000.000,-

Naar het oordeel van de SER dient dienen de wijziging met betrekking tot de faciliteiten ten behoeve van de renovatie en uitbreiding van hotels en andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning welke gericht zijn op de bevordering van het vreemdelingenbezoek aan Curaçao door de regering in de memorie van toelichting te worden toegelicht.

De SER is van opvatting dat juist de fiscale faciliteiten ten behoeve van de verbetering en/of vernieuwing van hotels en andere gelegenheden tot verblijf een mogelijke prikkel vormen die hotels faciliteert bij het aanbieden van een up-to-date toeristisch product. Hetgeen weer cruciaal is om de inkomsten uit het toerisme op peil te houden.

De SER vraagt de regering dan ook het schrappen van de fiscale faciliteiten ten behoeve van de renovatie en uitbreiding van hotels en andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning welke gericht zijn op de bevordering van het vreemdelingenbezoek aan Curaçao te heroverwegen.

Schrappen van economische criteria verbonden aan toekenning belastingfaciliteiten

In artikel 2, eerste lid, van de Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling, artikel 1, eerste lid, van Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw en artikel 3, vierde lid, van de Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen, was om voor de belastingfaciliteit in aanmerking te komen, als criterium opgenomen dat het bedrijf de economische activiteit en de werkgelegenheid in Curaçao diende te bevorderen.

Dit criterium is in de onderhavige ontwerp-landsverordening niet langer opgenomen. De regering stelt op pagina 2 van de memorie van toelichting dat de reden hiervoor is dat aangenomen mag worden dat de bedrijfsactiviteiten van ondernemingen die in aanmerking komen voor de belastingfaciliteiten –vrijwel- altijd aan een toename van de economische activiteit en de werkgelegenheid in Curaçao zullen bijdragen.

Met betrekking tot de bevordering van de werkgelegenheid wordt echter geconstateerd dat de regering het wel noodzakelijk heeft geacht aanvullende eisen te stellen aan industriële ondernemingen aangaande de het minimum aantal voltijdsarbeidsplaatsen dat ten behoeve van in Curaçao geboren personen moet worden gecreëerd, te weten ten minste vijf fulltime-equivalenten.

Het is voor de SER niet duidelijk waarom voor de overige bedrijfstakken waarop de onderhavige ontwerp-landsverordening betrekking heeft geen vergelijkbare eis is opgenomen met betrekking tot het aantal minimaal te creëren arbeidsplaatsen ten behoeve van in Curaçao geboren personen.

Aansluiting bij voorgenomen economisch beleid

De SER stelt vast dat criteria om in aanmerking te komen voor de fiscale faciliteiten opgenomen in de onderhavige ontwerp-landsverordening inhoudelijk grotendeels overeenkomt met de drie bestaande Landsverordeningen.

Naar het oordeel van de SER wordt hierdoor een kans gemist om de fiscaliteit te gebruiken als sturingsinstrument binnen het economisch beleid van de regering.

De bestaande Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw en de onderhavige ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten kennen de faciliteit toe op het moment dat aan de investeringsdrempel van NAF. 1.000.000,- wordt voldaan.

Nog daargelaten de relatief lage investeringsdrempel is een dergelijk criterium ongericht. Er gaat er geen enkele vorm van sturing in de door de regering gewenste richting van uit.

De SER heeft begrepen dat er door het Rosen College of Hospitality Management van de University of Central Florida (UCF) in Orlando wordt gewerkt aan het opstellen van een toeristisch masterplan 2015-2020 voor Curaçao. Het betreffende masterplan zou de leidraad moeten vormen voor de wijze waarop en de richting waarin het toerisme zich de komende jaren moet ontwikkelen.

Naar het oordeel van de SER zou een vorm van fiscale faciliteitenwetgeving voor de hotelsector als sturingsinstrument ingezet moeten en kunnen worden om ontwikkeling van de sector in de door de regering gewenste richting te stimuleren.

Dat een dergelijke aanpak niet ongebruikelijk is mag blijken uit voorwaarden die door de regering van Aruba zijn verbonden aan de fiscale faciliteiten ten behoeve van de hotelsector. Aruba heeft het tarief van de winstbelasting afhankelijk gesteld van de RevPAR⁴ en het beschikken over een 'earth check' of vergelijkbaar certificaat dat getuigd van een milieuvriendelijke bedrijfsvoering. Daarnaast dient *jaarlijks* een bedrag te worden geïnvesteerd gericht op het ecologisch duurzaam maken van Aruba.⁵ Het minimaal te investeren bedrag is eveneens gerelateerd aan de RevPAR en het aantal kamers van het hotel.

De SER geeft aan de regering in overweging om de faciliteitenwetgeving niet uitsluitend in te zetten ten behoeve van het stimuleren van de economie, de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat in algemene zin, maar ook in te zetten als sturingsinstrument om secundaire beleidsdoelstellingen te realiseren.

Beperken van 'red tape'

Overigens constateert de SER dat met onderhavige ontwerp-landsverordening de procedure zoals opgenomen in de bestaande faciliteitenwetgeving wordt gewijzigd.

Naar het oordeel van de SER leidt deze wijziging inderdaad tot de door de regering gewenste beperking van de red-tape.

3.6 Hoogte van minimale investeringsbedragen

De minimum investeringsbedragen om als bedrijf voor toepassing van ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten in aanmerking te kunnen komen zijn in artikel 1 bepaald op

---

⁴ RevPAR = revenue per available room

⁵ <http://arina-aruba.com/doing-business-in-aruba/taxes-and-incentives/>; en

<http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Aruba-Corporate-Tax-credits-and-incentives>

- NAf. 1.000.000,- voor hotels en of andere gelegenheid tot verblijf;
- NAf. 2.000.000,- voor ondernemingen die zich grondontwikkeling ten doel stellen; en
- NAf. 250.000,- voor de vestiging van een industriële onderneming.

Deze bedragen zijn ongewijzigd overgenomen uit de bestaande faciliteitenwetgeving.

De SER heeft op basis van de wetsgeschiedenis van de bestaande faciliteitenwetgeving vastgesteld dat:

- het minimuminvesteringsbedrag voor hotels en andere gelegenheden tot verblijf in 1985 op NAf. 1.000.000,- is gesteld (P.B. 1985, no. 148);
- Het minimuminvesteringsbedrag voor ondernemingen die zich grondontwikkeling ten doelstellen in 1997 op NAf. 2.000.000,- is gesteld (P.B. 1997, no. 301); en
- Het minimuminvesteringsbedrag voor de vestiging van een industriële onderneming in 1997 op NAf. 250.000,- is gesteld (P.B. 1997, no. 301).

Op basis van de inflatiecijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek⁶ sinds het jaar van de laatste wijziging van het minimale investeringsbedrag constateert de SER dat een indexering van de minimale investeringsbedragen voor hotels en andere gelegenheden tot verblijf met stijging met 112% van NAf. 1.000.000,- naar NAf. 2.120.000,- en voor grondontwikkeling en industriële ondernemingen met 52% van NAf. 2.000.000,- naar NAf. 3.040.000,- resp. van NAf. 250.000,- naar NAf. 380.000,- gerechtvaardigd zou zijn.

Met name een verhoging van de investeringsdrempel voor hotels en andere gelegenheden tot verblijf zorgt er naar het oordeel van de SER voor dat niet langer ieder klein appartementen complex een beroep kan doen op de faciliteitenwetgeving.

Door het beroep van op de faciliteiten wetgeving te beperken ontstaat naar opvatting van de SER mogelijk financiële ruimte om ruimere fiscale faciliteiten te bieden aan grootschaligere ondernemingen/investeringen die in een klap zorgen voor een wezenlijke toename in toeristisch potentieel, werkgelegenheid en economische activiteit.

De SER meent tevens te moeten opmerken dat de minimale investeringsbedragen niet aansluiten bij de in de Richtlijnen voor het aanvragen en de afgifte van een vestigings- en directievergunning 2011 zoals op 27 oktober 2011 vastgesteld door de Minister van Economische Ontwikkeling. De Richtlijnen voor het aanvragen en de afgifte van een vestigings- en directievergunning 2011 hanteren voor industriële ondernemingen een investeringsvereiste in bedrijfsmiddelen voor de zaak van NAf. 500.000,-

3.7 Het financiële aspect

De SER heeft uit de verkregen toelichting begrepen dat door de mogelijkheid aanloopverliezen fiscaal te verrekenen met de fiscale winst in latere jaren er nauwelijks gebruik werd gemaakt van de faciliteiten op het gebied van de winst- en inkomstenbelasting. De regering stelt op pagina 1 van de memorie van toelichting dat er naar verwachting dan ook geen sprake zal zijn van substantiële budgettaire gevolgen.

De SER heeft echter geen reactie ontvangen op zijn verzoek d.d. 29 mei om een overzicht van de mate waarin de afgelopen vijf jaar een beroep is gedaan op de bestaande faciliteitenwetgeving. De SER is van oordeel dat dergelijke informatie imperatief is om uitspraken te kunnen doen met betrekking tot de financiële implicaties van de in onderhavige ontwerp-landsverordening voorgestelde wijzigingen.

⁶ <http://cbs.cw/cbs/themes/Prices/Data/Prices-2015060473105.pdf>

Vervallen faciliteit inkomsten- en winstbelasting

De Regering meldt in de memorie van toelichting tevens dat de huidige mogelijkheden van vrijstellingen met betrekking tot de inkomsten- en winstbelasting komen als zodanig te vervallen.

De Regering stelt op pagina 1 van de memorie van toelichting dat deze faciliteit niet langer noodzakelijk wordt geacht in verband met de substantiële verlaging met ingang van dit jaar van de tarieven van de inkomstenbelasting en de winstbelasting ingevolge Landsverordening belastingherzieningen 2015-2016 (P.B. 2014, no. 114).

De regering stelt vervolgens in de paragraaf 'Budgettaire gevolgen' dat het vervallen van de inkomstenbelasting en de winstbelasting naar verwachting echter zonder budgettaire gevolgen zal blijven, omdat met ingang van dit jaar de tarieven voor de inkomsten- en winstbelasting zijn verlaagd. Een kwantitatieve onderbouwing van het door de regering gestelde ontbreekt echter.

Het gebrek aan historische gegevens met betrekking tot het feitelijk gebruik van de faciliteitenwetgeving doet zich daarmee ook bij het bepalen van de financiële implicaties van de onderhavige ontwerp-landsverordening voelen.

Vervallen faciliteit voor ondernemingen, niet zijnde een hotel of industriële onderneming

Indien de regering bewust heeft besloten geen faciliteiten meer te bieden aan ondernemingen, niet zijnde een ondernemingen tot exploitatie van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, dan kan niet zonder meer worden gesteld dat er geen sprake zal zijn van substantiële budgettaire gevolgen.

Indien bedrijven zich als gevolg van het vervallen van de faciliteit voor ondernemingen, niet zijnde een hotel of industriële onderneming niet langer op Curaçao vestigen omdat geen fiscale faciliteiten worden geboden kunnen deze bedrijven ook geen positieve bijdrage leveren aan de economische ontwikkeling van Curaçao, in de vorm van werkgelegenheid en additionele belasting inkomsten.

4. Conclusie

Bij besluit van de Raad van Ministers gedateerd 4 maart 2015 (zaaknummer 2015/008917) is de Sociaal Economische Raad (hierna: de SER) verzocht om advies uit te brengen betreffende de ontwerp-landsverordening, houdende regels inzake de vrijstelling van invoerrechten op investeringen (Landsverordening facilititeit invoerrechten).

De onderhavige ontwerp-landsverordening strekt tot vervanging van de de Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling (P.B. 2012, no. 18 (G.T.)), de Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw (P.B. 2012, no. 19 (G.T.)), de Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen (P.B. 2012, no. 20 (G.T.)) en de Landsverordening renovatie hotels (P.B. 2012, no. 21 (G.T.)).

In de overwegingen stelt de regering dat het beleid van de regering gericht is op het stimuleren van de economie, de werkgelegenheid en het vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven. De regering meldt in de memorie van toelichting dat de regering met de nieuwe faciliteitenwetgeving, gecombineerd met de sterk verlaagde tarieven voor de winst- en inkomstenbelasting, een aantrekkelijk fiscaal pakket beoogt te bieden.

In dit kader constateert de SER dat met onderhavige ontwerp-landsverordening de procedure zoals opgenomen in de bestaande faciliteitenwetgeving wordt gewijzigd, hetgeen naar het oordeel van de SER naar de door de regering gewenste beperking van de red-tape leidt.

Met betrekking tot het ontbreken van een evaluatie van de bestaande faciliteiten wetgeving

De SER is van oordeel er eigenlijk geen aanpassing van de fiscale faciliteitenwetgeving kan plaats vinden zonder een gedegen evaluatie van de bestaande faciliteiten.

De SER heeft op 29 mei 2015 verzocht om een overzicht van de mate waarin de afgelopen vijf jaar een beroep is gedaan op de bestaande faciliteitenwetgeving. De SER had op het moment van vaststellen van het onderhavige advies deze informatie nog niet mogen ontvangen.

Naar het oordeel van de SER is een dergelijke evaluatie imperatief alvorens wijzigingen aan te brengen in de fiscale faciliteiten ten behoeve van investeringen in de economie. Een evaluatie van de sociaal economische impact van de huidige faciliteitenwetgeving geeft inzicht in de effectiviteit en de knelpunten van de huidige regelingen en kan tevens als nulmeting fungeren om de effectiviteit van de wijzigingen te beoordelen.

Met betrekking tot de internationale concurrentiepositie van Curaçao

De regering stelt op pagina 1 van de memorie van toelichting dat met de in onderhavige ontwerp-landsverordening opgenomen faciliteitenwetgeving, gepaard met de sterk verlaagde tarieven voor de inkomsten- en winstbelasting, Curaçao een aantrekkelijk fiscaal pakket biedt.

De aantrekkelijkheid van de door Curaçao aan potentiële investeerders met betrekking tot hotelbouw en bedrijfsvestiging geboden belastingfaciliteiten wordt in de praktijk bepaald door een vergelijking met het fiscale pakket en de algehele 'costs of doing business' in andere vergelijkbare jurisdicties in het Caribisch gebied.

Naar het oordeel van de SER is de conclusie dat Curaçao een aantrekkelijk fiscaal pakket biedt, bij afwezigheid van comparatief materiaal op het gebied van het aanbod aan investering-bevorderingsinstrumenten in vergelijkbare jurisdicties in het Caribisch gebied op zijn minst voorbarig.

De SER geeft de regering in dit verband dan ook in overweging om een vergelijkende studie op het gebied van faciliteiten met het oog op de bevordering van investeringen uit te laten voeren onder vergelijkbare jurisdicties in het Caribisch gebied.

Met betrekking tot de inhoudelijke wijziging van de faciliteiten wetgeving

De regering beoogt met de voorgestelde wijzigingen het belastingstelsel te vereenvoudigen, waarbij tevens wordt beoogd de doorlooptijd van de procedure tot het verkrijgen van vrijstelling van invoerrechten substantieel te verkorten. In de voorwaarden waaraan moet worden voldaan voor het verkrijgen van vrijstelling, komt volgens de regering geen wezenlijke verandering.

De SER constateert echter dat er met de onderhavige ontwerp-landsverordening wel inhoudelijke wijzigingen in de bestaande faciliteiten wetgeving worden aangebracht die, naar het oordeel van de SER niet bijdragen aan het verbeteren van het investeringsklimaat en het stimuleren van de economie en de werkgelegenheid.

Allereerst mist de SER een duidelijke lijn in het beleid met betrekking tot het verstrekken van fiscale faciliteiten. Een dergelijk lijn dient naar het oordeel van de SER zijn grondslag te vinden in een integraal beleid van de regering met betrekking tot de economische ontwikkeling van Curaçao.

De SER stelt vast dat criteria om in aanmerking te komen voor de fiscale faciliteiten opgenomen in de onderhavige ontwerp-landsverordening inhoudelijk overeenkomen met de drie bestaande Landsverordeningen. Naar het oordeel van de SER wordt daarmee een kans gemist om de fiscaliteit te gebruiken als sturingsinstrument binnen het economisch beleid van de regering.

Een verhoging van de minimum investeringsbedragen is een van de opties om de economische ontwikkeling in de door de regering gewenste richting te sturen. Naar opvatting van de SER kan door het beroep op de faciliteiten wetgeving te beperken financiële ruimte worden gecreëerd om ruimere/aantrekkelijkere fiscale faciliteiten te bieden aan gewenste economische ontwikkelingen/investeringen.

Daarnaast moet de SER vaststellen dat de regering met onderhavige ontwerp-landsverordening de faciliteiten voor de winst- en inkomstenbelasting afschaft. De regering acht deze faciliteit niet langer noodzakelijk in verband met de substantiële verlaging van de tarieven van de inkomstenbelasting en de winstbelasting per 1 januari 2015 ingevolge de Landsverordening belastingherzieningen 2015-2016 (P.B. 2014, no 114)

De SER is echter van mening dat in verband met de beeldvorming bij potentiële investeerders en in vergelijkende onderzoeken naar faciliteiten wetgeving het hebben of kunnen bieden van de faciliteiten voor de winst- en inkomstenbelasting van cruciaal belang is.

Als derde meent de SER vast te moeten stellen dat op basis van artikel 1, eerste lid van de onderhavige ontwerp-landsverordening niet langer fiscale faciliteiten worden verleend aan ondernemingen, niet zijnde een ondernemingen tot exploitatie van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, dan wel een industrie in de zin van de Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen (P.B. 1985, no. 146) waarvan verwacht kan worden dat zij bijdragen aan de verbreding van de economische basis van Curaçao.

De SER meent, bij gebrek aan historische gegevens met betrekking tot het feitelijk gebruik van de faciliteitenwetgeving dat anders aantoon, dat het niet langer fiscaal faciliteren van dergelijke ondernemingen mogelijk ten koste gaat van de flexibiliteit van de faciliteiten

wetgeving en daarmee mogelijk de diversiteit van economische activiteiten op Curaçao. Een gediversifieerde economie is van belang om de sociaal economische effecten van een conjuncturele dip in een van de sectoren op te vangen.

Tenslotte constateert de SER dat de faciliteiten ten behoeve van uitsluitend de verbetering en/of vernieuwing van hotels en andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning welke gericht zijn op de bevordering van het vreemdelingenbezoek aan Curaçao door de regering worden geschrapt. Tevens wordt door de wijze waarop in de ontwerp-landsverordening faciliteit invoerrechten fiscale faciliteiten worden gecreëerd ten behoeve van uitbreiding van hotels of andere gelegenheden tot verblijf en ontspanning, de investeringsdrempel om in aanmerking te komen voor de faciliteiten is verhoogd van NAf. 300.000,- naar NAf. 1.000.000,-

De SER is van opvatting dat juist de fiscale faciliteiten ten behoeve van de verbetering en/of vernieuwing van hotels en andere gelegenheden tot verblijf een mogelijke prikkel vormen die hotels faciliteert bij het aanbieden van een up-to-date toeristisch product dat aansluit bij de aanbevelingen uit het Tourism Masterplan 2015-2020 voor Curaçao. Het aanbieden van een up-to-date toeristisch product is cruciaal om de inkomsten uit het toerisme op peil te houden.

De SER is, met het oog op het stimuleren van de economie, voorstander van een internationaal concurrerend en flexibel pakket van investerings- en fiscale stimulansen voor ondernemers die een onderneming willen starten op Curaçao.

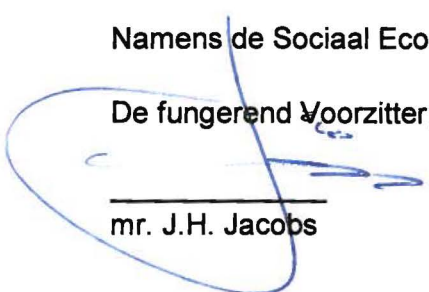
De SER wil hier met klem benadrukken dat een evaluatie van de bestaande wetgeving c.q. fiscale faciliteiten imperatief is alvorens wijzigingen aan te brengen in het pakket van investerings- en fiscale stimulansen. Met een dergelijke evaluatie wordt inzicht verkregen in de de resultaten, de macro-economische effecten en de knelpunten en problemen van de bestaande faciliteiten wetgeving.

De evaluatie van de bestaande wetgeving c.q. fiscale faciliteiten kan tevens als nulmeting fungeren om de effectiviteit van de wijzigingen te beoordelen.

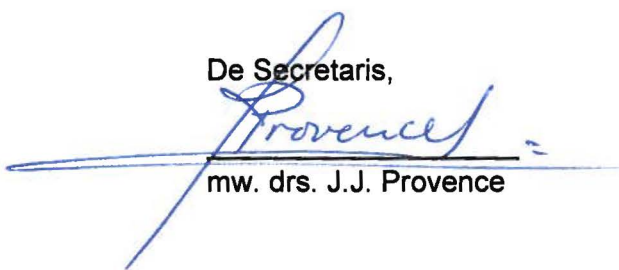
De SER adviseert om zolang er geen vergelijkende studie naar de fiscale faciliteiten aangeboden door vergelijkbare jurisdicties in het Caribisch gebied en geen evaluatie van de bestaande faciliteiten wetgeving heeft plaatsgevonden de bestaande faciliteiten landsverordeningen te handhaven en uitsluitend de bepalingen die de bekende 'red tape' veroorzaken te wijzigen naar analogie van de procedure opgenomen in onderhavige ontwerp-landsverordening.

Namens de Sociaal Economische Raad,

De fungerend Voorzitter,

_____
mr. J.H. Jacobs

De Secretaris,

_____
mw. drs. J.J. Provence

Bijlage 1

	Winstbelasting tarief	Net Operating Losses (Years)		Divident withholding taks	Faciliteiten wetgeving	toegekende faciliteiten	duur recht op faciliteiten	
		Carryback	Carryforward					
Curaçao	27.50%	0	10	-	Landsverordening ter bevordering van grondontwikkeling (P.B. 2012, no. 18 (G.T.)); Landsverordening ter bevordering van bedrijfsvestiging en hotelbouw (P.B. 2012, no. 19 (G.T.)); Landsverordening belastingfaciliteiten industriële ondernemingen (P.B. 2012, no. 20 (G.T.)); en Landsverordening renovatie hotels (P.B. 2012, no. 21 (G.T.)).	Vrijstelling van invoerrechten; Vrijstelling van winstbelasting; en winstbelasting tarief van 2%	grondontwikkeling: 15 jaar; en renovatie hotels: 11 jaar bedrijfsvestiging en hotelbouw: 11 jaar industriële ondernemingen: 11 jaar	
Aruba	28%	0	5	0% (resident holding companies) 5% (non-resident publicly traded companies) 10% (all other circumstances)	Special Purpose Company (A.B. 2005, no. 90)	10% winstbelasting (hotels 10%-15% afh. van RevPAR); Vrijstelling van dividend withholding taks		
Bahamas	0%	-	-	0%	-	-		
Barbados	25% (general rule) 15% (manufacturing companies)	0	9	0% (resident companies) 12,5% (resident individuals) 25% (nonresidents)	Small Business Development Act Tourism Development Act Fiscal Incentives Act Special Development Areas Act Renewable Energy Incentives	SBDA, SDAA: 15% Corporation tax rate FIA, REI: tax holiday 10-15 jaar SBDA, TDA & REI: Exemption from dividend withholding taks SBDA, FIA, SDAA: vrijstelling van invoerrechten SDAA: vrijstelling van grondbelasting		
Bonaire, Sint Eustatius and Saba	0%	-	-	-	-	-		
Dominicaanse Republiek	27%	0%	5	10%	Law on Foreign Investment No. 16-95; Tourism Law No. 158-01; Border development incentives Law no. 28-01	Law No. 16-95: 100 percent repatriation of profits ; Law no. 158-01: Vrijstelling van Winstbelasting; Vrijstelling van grondbelasting en overdrachtsbelasting en leges voor uitgifte van bouwvergunningen, vrijstelling van import belastingen en andere heffingen die van toepassing zijn op de apparatuur, materialen en meubelen voor de eerste uitrusting van de toeristische onderneming. Dit omvat tevens alle diensten, materialen en apparatuur gebruikt bij de constructie van de faciliteiten. Law no. 28-01: Vrijstelling van de winstbelasting, Vrijstelling van de omzetbelasting (ITBIS)	Law 158-01: 10 jaar	http://ceird.gov.do/ceird/invierteEnRd.aspx ; http://www.caipainvest.org/investmentincentives_dominicanrepublic.pdf
Trinidad and Tobago	25%	0	onbeperkt	5% (dividends paid to corp. owning >50% of voting power) 10%	Tourism Development Act 2000; Fiscal Incentives Act, Chapter 85:01 (as amended); Import Duty Concessions Act	TDA 2000: vrijstelling winstbelasting; vrijstelling dividend withholding taks for non-resident aandeelhouders; vrijstelling van invoer- en douanerechten; vrijstelling van motorrijtuigenbelasting; FIA: Vrijstelling van douanerechten op bouwmaterialen t.b.v. een goedgekeurd project, Vrijstelling van omzetbelasting; en Vrijstelling van belastingen op dividenden of andere uitkeringen uit de winst, met uitzondering van rente; IDCA: vrijstelling van invoerrechten op Grondstoffen, Machines, Apparatuur en Verpakkingsmaterialen	TDA: 7 jaar	http://www.investt.co.tt/publications/investt-guide-to-investing-in-tt.pdf